

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A hus és a tej.*

Forrás: *Világ*

Bp.

1915 VIII. 17

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

581.631

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

A hus és a tej A népelelmező bizottság ülése

A székesfőváros törvényhatósági bizottságának határozata alapján megalakított népelelmező bizottság ma délután *Bárczy István* polgármester elnökletével a központi városháza tanácstermében ülést tartott.

Az ülésen a fővárosi államrendőrség képviselője előterjesztette jelentését azokról az észleletekről, melyeket a budapesti piacokra, vásársarnokokba és élelmiszerárusító nyílt helyekre állandóan kivezényelt s ott szolgálatot teljesítő rendőrök tettek működésük első hónapja alatt. A jelentés részletezi, hogy eljárás és feljelentés történt június 14-től július 15-ig ártulkövetelés miatt *914 esetben*, hamis vagy hibás mérlegek és súlyok használata miatt *271 esetben*, zugvásár tartása, árúk üzérkedő összevásárlása miatt *144 esetben*, árkiírás elmulasztása s ezzel kapcsolatos visszaélések miatt *105 esetben*, piaci botránny okozása miatt *105 esetben*, elárusítóknak a közönséggel szemben való durva viselkedése miatt *85 esetben*. A jelentés rámutat azokra az okokra is, melyek a rendőrség szerint a piaci árúk áremelkedését maguk után vonják, különösen arra, hogy a termelőkől sok esetben csak *harmadikén* át jut az áru a közönséghez.

Több hozzászólás után a rendőrség jelentését kiadták az illetékes ügyosztálynak, hogy a következő ülésre tegyen javaslatokat a rendőrség által észlelt bajok és hiányok orvoslására. Egyúttal felkérték az államrendőrség képviselőjét, hogy időről-időre a piaci észleletekről *újabb jelentést* terjeszzenek a bizottság elé.

Új jéggyárak

A közlelmezési ügyosztály ezután több intézkedésről tett jelentést a bizottságnak. Jelentette, hogy a főváros a marhakozyvágóhídon *új jéggyárat*

rendezett be, mely a mai napon megkezdte működését. A napi termelés *500 métermáza* s a jég ára, a jeget a jéggyárban átvéve, métermázsánként *2 korona 20 fillér*. (A jég hatósági ára nagyban métermázsánként tudvalevően *2 korona 50 fillérben* van megállapítva.) Arról, hogy a jeget ebből a gyárból a közönség miként szeresheti be: a lapok útján külön tájékoztatják a közönséget és átiratban az érdekelteket is. A fővárosnak van egy másik jéggyára is, mely a seriésközyvágóhídon működik, ez látja el a községi üzemekeket úgy, hogy a mostan berendezett új jéggyár kizárólag a közönségnek áll rendelkezésére. Egyes fölmerült panaszok alapján a főváros tanácsa intézkedni fog, hogy az utcai árusítással foglalkozó jegesekocsiokon a közönség tájékoztatására *árjelző tábla alkalmazassék* és minden kocsin mérleg is legyen.

Bejelentették a bizottságnak, hogy a községi élelmiszerüzem a jövő héttől fogva *élő baromfi árusításával* is foglalkozni fog, még pedig minimális haszon mellett, úgy, hogy ily módon képes lesz a piacra e tekintetben árszabályzóan is hatni.

Mészárosok és huskereskedők részéről több panasz merült fel, a hushagyó napnak *keddre és péntekre* történt megállapítása miatt. A főváros szempontjából, kereskedelmi okokból helyesebbnek tartanak, ha a hushagyó napokat *hétfőre és csütörtökre* állapítanak meg és e napokon a hustilalmat az összes husokra mondanák ki, nehogy egyes husnemek árusításának tilalma megdrágítsa a nem tilalmazott husok árait. A tanács ez ügyben *feltehetően fordul a belügyminiszteriumhoz*.

A tej árusítása

Foglalkozott a bizottság pótlóan a *tejkérdéssel*, nevezetesen a különleges tejek ügyével (pasterizált, gyógy-, gyermek-, kóser-, Székely-tej). Többek hozzászólása után a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy e különleges tejtermékek ügyében a tanács a következőket rendelje el:

1. A rendes tehéntejen kívül csak a következő

különleges tejfajták hozhatók forgalomba: a) pasterizált tej, b) sajtanyagokban csökkentett tejek (ugynevezett gyógytejek). Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a közönséges aludttejre, a joghurtra, kefirre, tejporra és kondenzált tejre.

2. Pasterizált és gyógytejet a tanács további rendelkezéséig csak a Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet és a Budapesti Általános Tejcsarnok Rt. hozhat forgalomba. De erre egyéb vállalatok is kaphatnak engedélyt, ha a szükséges be rendezéseket igazolják.

3. A forgalomba hozott pasterizált és gyógytej együttes mennyisége naponként nem haladhatja túl az illető vállalatok által forgalomba hozott egész tejmennyiség nyolc százalékát.

4. A pasterizált tej zsírtartalma legalább 3.6 százalék kell, hogy legyen.

5. A pasterizált és gyógytej csak lezárt palackokban hozható forgalomba és a palackokon ki-

tüntetendő a tej különleges összetétele és az előállítás napja.

6. A pasterizált tej legmagasabb ára literenként 48 fillér, a gyógyteje 60 fillér. Kimondja még a tanács, hogy a kósertej legmagasabb ára ugyanannyi, mint a rendes tejé.

A külföldi hus

Tudomásul vette a bizottság, hogy a tanács külföldi husnak megfelelő mennyiségben való behozatala iránt intézkedett. Az első szállítmány a legközelebbi napokban meg is érkezik. Minden napra *egy-egy vagon hus fog* érkezni, napi két vagon pedig egyelőre tartalékban marad, hogy a késő őszi és téli hónapokban álljon majd rendelkezésre. E külföldi hus árusítása az idevaló hus árusításától elkülönítve fog történni, még pedig a mézárosok útján is, feltéve, hogy a főváros azokkal meg tud egyezni erre nézve, ellenkező esetben a főváros maga fogja árusítani ezt a hust. A tanács a tapasztalatokhoz képest fog intézkedni abban az irányban, vajjon ez a hus szabad vásárlás tárgya

legyen-e, vagy pedig külön huskártyák kiadásával gondoskodják, hogy ehhez a hushoz elsősorban a kevésbé módos lakosság juthasson hozzá.

A gabonaárak és a cukor

Behatóan tárgyalta a bizottság azt a miniszterelnöki leíratot, mely a magyar városok országos kongresszusának felterjesztésére válaszul érkezett. (Ezt a leíratot lapunk közgazdasági rovatában közöljük.)

A polgármester megállapította, hogy ez a leírat még nem szolgálhat válaszul arra a felterjesztésre, melylyel a főváros közgyűlése fordult a kormányhoz és amely ugyancsak kérte a gabona maximális árának leszállítását, a fejenkint és havonkint való mennyiségnek felmelését, továbbá a főváros gabonabeszerezésének veszteségaranciájának vállalását. De a városok kongresszusához érkezett leírat folytán most már a fővárosnak is számolnia kell azzal, hogy a kormány nem szállítja le a gabona maximális árát, nem emeli fel fejenkint és havonkint a gabonamennyiséget tíz kilóról tizenötre és nem vállalja a főváros gabonabeszerezésének veszteségaranciáit. A főváros 250 ezer métermázsas gabona beszerzéséről már intézkedett. A közgyűlés fejenkint és havonkint tizenöt kilóval számolva, a főváros összes lakossága számára az egész évre 1,800.000 métermázsas beszerzésére kért felhatalmazást a kormánytól. Ha most fejenkint és havonkint tíz kiló gabonával kell számolni, ami nyolc kiló lisztnek felel meg, (s ez nagyjában talán elegendő, bár a huszfogyasztás lehetőségének csökkenése a liszttermékekkel való pótlást fokozottan tenné szükségessé) akkor a főváros egész évi szükséglete kerekén körülbelül egymillió métermázsas. A fővárosnak feltétlenül ragaszkodnia kell, hogy e mennyiség beszerzésére a kormánytól a felhatalmazást megkapja és már is kénytelen elhárítani magáról a felelősséget azért, ha e beszerzéssel járó veszteségrizikó a főváros pénzügyi egyensúlyát felborítaná. Mert természetes, hogy amennyiben külföldi beözönlés folytán a gabona ára leszállana, a főváros is olcsóbban volna kénytelen árusítani azt a gabonát, melyet drágán szerzett meg. Itt tehát sokmilliósz rizikóról van szó. A polgármester mindenesetre el fog járni a kormánynál, hogy a veszteségrizikót ne a fővárosnak kelljen vállalnia.

A belügyminisztérium jelenvolt képviselője egyrészt hangsúlyozta, hogy a kormány amaz intézkedése, mely zár alá helyezte a gabonát, a városok s így a főváros érdekében is történt, másrészt rámutatott arra, hogy a veszteségrizikó enyhítésére, illetőleg megosztására talán más módok is szolgálhatnak, mint csupán az, hogy a kormány vállalja el a garanciát, végül hangsúlyozta, hogy hiszen a főváros ellátását amugy is excepcionálisan kezeli a kormány s e tekintetben még nincs kimondva az utolsó szó. — a városok kongresszusához érkezett leírat csak egy alapon intézkedés, melynek alapján még egyéb intézkedések lehetségesek.

Több felszólalás után a polgármester abban foglalta össze a bizottság álláspontját, hogy a főváros mindenesetre fentartja a közgyűlési határozat alapján a kormányhoz intézett felterjesztését és kívánja, hogy a veszteségaranciát a kormány vál-

lalja, ettől függetlenül pedig most már a fejenkint és havonkint való 10 kilós alapon kéri a felhatalmazást a főváros gabonaszükségletének egész évre való beszerzésére, még pedig úgy, hogy gabonabeszerezésre a főváros területén másoknak jog ne adassék (szövetkezetek stb.) és hogy a főváros területére nézve gabona-, liszt-kiviteli és beviteli tilalom rendelkezés el. A főváros ily értelemben legközelebbi közgyűlésén fog állást foglalni.

Végül újabbán ismét felmerült cukormizériákkal foglalkozott a bizottság. A tanács sürgős felterjesztéssel fordul a kormányhoz, hogy a cukor maximális árának országos megállapításával segítsen a bajokon még úgy, hogy a maximális ár a fogyasztó közönség érdekének megfontolásával és már a legközelebbi új cukor-kampányra kihatóan állapíttassék meg.

Az ülés este nyolc órakor ért véget.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)